NEMAPOGON PICARELLUS (CLERCK 1759) V ČECHÁCH
(LEPIDOPTERA TINEIDAE)

Petr Pipek

Tento nápadný, černobíle pestře zbarvený mol se dosud vyskytoval pouze v sousedních státech, z území ČSSR byl znám jediný nález z Banské Štiavnice (Patočka). V nejbližším okolí našeho státu je uváděn z NDR, Bavorska (Regensburg) a Polska (Wroclaw), všude je považován za velmi vzácný druh. Dále se vyskytuje ve východní a severní Evropě, stř. Evropě, severním Španělsku, na Jižním Urale a v Amurské oblasti.

Nemapogon picarellus (Clerck 1759) (=acerella Tr., riganella Z., rigaella Sodoff.) má přední křídla černobíle zbarvena, čímž se poněkud podobá druhu N. nigralbellus Z., liší se však od něj tím, že má širší přední křídla a rovněž kresbu má poněkud odchylnou : N. picarellus má přes celou délku předních křídel černou čáru spojující černé skvrny, N. nigralbellus Z. ji nemá. Zadní křídla jsou hnědošedá. Délka křídla je 6-10 mm, samice bývají větší. Motýl létá v V-VII.

Bělavá housenka s hnědou hlavou a žlutohnědým štítkem žije na choroších na javoru (Acer), dubu (Quercus), bříze (Betula), buku (Fagus) v IX-IV.

7. února 1979 nalezl autor housenky tohoto druhu v choroších (Polyporus sulphureus) na olších kolem rybníka Hejtman v Chlumu u Třeboně. Po přenesení do tepla (více než 20°C) se po 26 až 43 dnech (od 5. 3. do 24.3.1979) vylíhli dospělí motýli (imaga) N. picarellus (Cl). Tím byl dokázán jeho výskyt v Čechách (dosud pouze očekávaný)

Zusammenfassung:

Nemapogon picarellus (Cl.) in Böhmen

Es wurde die Raupen dieses Artes in Baumschwämmen an den Erlen in der Stadt Chlum bei Třeboň gefunden. Das ist der erste Fundort des N. picarellus (Cl.) in Böhmen.

Literatura:

Petersen,G.,1969: Beiträge zur Insekten-Fauna der DDR: Lepidoptera - Tineidae. Beitr. Ent., 19: 311-388.

Hannemann,H.-J.,1977: Kleinschmetterlinge oder Microlepidoptera III, Die Tierwelt Deutschlands, 63., Gustav Fischer Verlag Jena.

Hrubý,K.,1964: Prodromus Lepidopter Slovenska. NČSAV, Bratislava.

Adresa autora: (Anschrift des Autors):

Ing. Petr Pipek, Široká 22, 110 00 Praha 1, tel. 695 76.

Obr. 1.

Nemapogon picarellus Cl.

nahoře samička, dole sameček, pár vypěstovaný z housenek nalezených 7. února 1979 v Chlumu u Třeboně.

foto M. Čeřovský

L I T E R A T U R A

Miländer G.V.: Eesti siklaste (Cerambycidae) määraja. Stran 64. Vydala Akademie věd Estonské SSR, Talin, 1978. Cena 55 kop. Náklad 1.000 ks.

V nakladatelství Akademie věd Estonské SSR v Talinu vyšla útlá knížka určovacích klíčů čeledi tesaříkovitých Estonska. V této severské republice bylo zjištěno 103 druhů a výskyt dalších 11 druhů je předpokládán. Pro tyto poměrně vysoké severní oblasti je charakteristický výskyt většiny severoevropských druhů, ale zasahuje sem několik teplomilných druhů, např. Plagionotus detritus, Phymatodes alni, Xylotrechus arvicola, Stenostola ferrea, Phytoecia cylindrica a další. V publikaci je řada velmi výstižných a názorných obrázků určovacích detajlů některých rodů a druhů.

Zdeněk Černý.